

Бүрхэт-Монгол ҮНЭН

№ 245 (4365)
1943 оны
ДЕКАБРИН
4
суббото

КП(С)-ийн Областной Комитетэй,
МАССР-ийн Верховно Советэй ба
КП(С)-ийн Улан-Удын ГК-ийн оргал

„Амгалан тайбан байгуулалтын жэлүүдтэ колхозно байгуулалтын үндэнэ нуури дээр гээгдэнги газар таряалангай ажалыг түрүү хүүдөө-ажахы болгоһон Советснэ Союзай таряашад болбол Эсэгэ ороно хамгаалгын дайнай үедэ хүдөөгэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ардбүгэдэйн ашаг туйһе хараһан үндэр өхө мэдэрэлыг гаргаһан байха юм“.

И. СТАЛИН.

ЗАПАС ЧАСТЬНУУДЫЕ—ТРАКТОРНОУД ТА ХҮДӨӨ-АЖЛАЙ МАШИНАНУУДАТА ҮГЭХЭ

Манай ажайлэдэрин урда гүрэн гүм гунзгы удхатай шууд зорилго тал гданхай байна: хабарай тарилгын кампания үнгэрэхээр жэшээтэй найзар бэлтхэ хэрэгтэй газар тариалангай хүдэмэлтэд арга-боломжо олгохын тулд акторнууд ба хүдөө-ажалай машинаудта запас частьнууды бэлдэж гарга болоно.

Дайнай эсэлхэнэ урда тээ үнгэрэхэ үндэртэ советскэ ажайлэдэрин запас частьнууды бэлдэхэ туша нилээд өхэй дүршэлтэй болоһон байгаа. Хэрэгтэй шоготойн сасуу хэдэн зуугаад заводу болбол тракторнууд ба хүдөө-ажалай эвэсэгүүды нэлбэн зайхын тулаша тулаша хэрэгтэй запас частьнууды ударуу болзорнууд соо бүтээн гаргадаг байл. Эгээ тиймэ зорилго мүнөө үедэше тал гдаг байна.

Тракторнууд ба хүдөө-ажалай машинаудта запас частьнууды бэлдэхэ явдалы ажайлэдэрин хүдэмэлтэдэшэ үрэнэй Оборонны Комитетэй тэн шуудай дайшалхы даалбаринуудай нэгэнгич хэвч хүдөө ажаахы еһотой. Энэ даалбары дүүргэхын тулаа буу зэбсэг ба һор хэрэгсэл бэлдэхэдэ али тухай өхэй бушугаар хүдэлдэг шэнгээр ажаллаһы хэрэгтэй.

Запас частьнууд гэмшэ эрхэ хабарай тарилгын, эрхэ жэлэй ургасын амжалта үл. Хүдөө-ажалай машинауд ба тракторнуудта хэрэгтэй запас частьнууды тээн гаргаха хэрэгтэ тохотгой гэмшэ советскэ Союзай обороннын хүсэ шадалы хүдэлүүлха гэһэн явдал гэжэ карагдаха ёһотой.

Зарим заводууд запас частьнууды бэлдэхэ захилтанууды амжалтатай һайр дүүргэжэ байна. Чаков городий «Авангард», Самарканд городий «Прогресс» ба бусад заводууд түүхэсэ эхэтэйр хүдэмэлрлэнэ.

Тийхэ зуура, запас частьнууды бүтээн гаргаха хэрэгтэ анхарал оролдог табигтай ушарнууд зарим газарта үзэгдэжэ байһы тухай хэдэн олон баримтанууд байна. Запас частьнууды бэлдэхэ ажалыг ал түлэб һайнаар дүүргэжэ байһан Омло Сибзавод дээр зарим деталнууды тээн гаргаха явдалы тохотгой ушарнууд үзэгдэнэ. Энэ завод дээрэ хойто шадгалмы бэлдэхэ хэрэгтэ мүнөө хүрэр оролтой байһыннь ямаршы шалтгаан дээрэнэ болоһонинь мэтгэдэмгий Коленчатэ валай шестенууды бүтээн гаргаха түсэбэнь оройдоо 6 процент дүүргэжэ.

Буденный парижкэтэ завод «Универсал» трактор-ий муфт сцепления бүтээхэ түсэбэ дүүргэжэ. Хаабтай шатуууд тоны үсэрхэнөөр бэлдэгдэнэ.

Люберекскэ завод дээрэ запас частьнууды бэлдэхын шуудай удхатай байһыннь өтө хэрэгсэлтэй. Тэндэ ноябрь һарын 25 үдэр соо запас частьнууды бэлдэхэ түсэб һарьнгаа даалбарин 50 процент хүдэ дүүргэжэ байгаа. «Рязаньская» завод мүн лэ өхээр хожомдожо ябана.

Запас частьнууды бэлдэхэ захилтанууд сэрэгэй ажайлэдэрин олоһонг предприятинуудта үтгэнэ байна. Микрометноу буу зэбсэг бүтээхэ Наркомдэй зарим предприятинууд хүдөө-ажалай машинаудта запас частьнууды бэлдэхэ даалбаригай байһан ад, энэ шуудай даалбарин хангалтаг муугаар дүүргэжэ. Наркомтанкпромай зарим заводууд.

Илангая Кировскэ завод даалбарыа хүшүрэнгүй. РСФСР-эй нутагай ажайлэдэрин Наркомдэй ба Промкооперацийн Управлениин предприятинууд запас частьнууды нилээд олоор бүтээжэ ёһотой юм. Эдэ предприятинуудта запас частьнууды бүтээн гаргаха хэрэгтэ дан харюусалгагүйгөөр хандһан байгаа. Промкооперацийн Управлениин заводууд ба мастерскойнууд өөрингөө даалбарин 15 процентлээ заа үлүүхэн дүүргэжэ. РСФСР-эй нутагай ажайлэдэрин Наркомдэй тракторнууд ба хүдөө-ажалай машинаудта хэжэ ёһотой байһан запас частьнуудай оройдоо табаншай нэгэ хубинэ дүүргэжэ байха юм.

Запас частьнууды гангал гүрэнэй ажайлэдэрин ба промкооперацийн предприятинууд бэлдэжэ байна бэшэ. Энэ ажалы Наркомземеи хэдэн зуугаад механическа мастерскойнууд, сэхэ областын предприятинуудта мэдэлтэй олон тоотг предприятинууд эрхилжэ байдаг. Зарим областынуудта ба республиканыудта, жэшээлхэдэ, Саратовска, Тамбовска, Рязанска, Ульяновска, Свердловска областинуудта, Башкири, Туркмени ба бусад газаргай хүтэлбэрлхы советскэ ба партиян органиудт запас частьнууды үйлдэбэрлэнэ гаргаха энэ шуудай хэмжээ-ябууланууды бэлдүүлхэ хэрэгтэ өөнгөөр хянгал шалгалтада хүсэл абаагүй. Жэшээлхэдэ Ново-сибирскэ областэ «Наркомзем» мастерскойнууд ба бусад предприятинуудта запас частьнууды шэнгээр бүтээжэ б нэлбэн зайха түсэб оройдоо 6 процент дүүргэжэ байһыннь энэ өмнөө сандоогоо юм гэжэ тайлбарилха гэжэби!

ССР Союзай Газар тариалангай Архадэ Комиссариат болбол запас частьнууды шэнгээр бүтээжэ ба нэлбэн зайха хэрэгтэ оройтожо ороһон байна. СССР-эй Наркомзем энэ шуудай хэрэгтэ бэлдүүлхээр өөрингөө предприятинууды бэлдэхэ тухай анхаралаа хүсэд табиагүй байшоо.

Ажахын ба партиян предприятинуудай анхарал болбол мүнөө сагта юмнэд табигдай ёһотой гэжээ: нотог нотогнуудта запас частьнууды бэлдэхэ захилтанууд хэрэгтэр дүүргэжэ байһыннь хэрхэ ёһотой. Запас частьнууды бэлдэхэдэ түхээрэлтэ хэжэ кадрнууд, металл ба бусад ажаахы ёһотой. Гэмшэ эрхэ металлургичека предприятинууд—Магнитогорск, Кулебакска, Гурьевска ба бусад заводууд—запас частьнууды бүтээхын тулаша металл гаргаха үгэхэ түсэбөө хангалтаг муугаар дүүргэжэ.

Ог модоной ажайлэдэрин Наркомат запас частьнууды ябталхын тулаа 2.000 кубметрийн оройдо оройдоо 300 кубметр модо үгэн байха юм Резинка ажайлэдэрин Наркомат оёбо-түмэр полотно үгэхэ түсэбөө дүүргэжэ.

Запас частьнууд хабарай тарилгын ажжааланууды шийдэхэ юм. Тэдэниэ бүтээн гаргаха явдалы ударуулаха, бэлдэ болгохо гэжэ эрхэ жэлэй ургасын гага гай ушаруулаха тээн удхатай. Хабарай тарилгын кампания трактор ба хүдөө-ажалай машинаудууд соо хүсэл хангалдаха ёһотой. Гүрэнэй Оборонны Комитетэй даалбаринэ эрхын һайнаар дүүргэжэ тушаа нэгэнтэ бэшэ эрхын жэшээ харуулан манай ажайлэдэрин болбол хүдөө-ажалай хүдэмэлтэдэшэ хамта энэ зорилгы шийдэхэ шадаха ба шийдэхэше ёһотой. (Декабрин 1-ей «Правды» түрүү бөшөр).

Советскэ Информбюроһоо Декабрин 2-ой оперативна мэдээн

Декабрин 2-ой туршада СОЖ ба ДНЕПР мүнүнүүдэй хоорондо, ГОМЕЛЬ-ХОО баруун-хойгуур, манай сэрэгүүд довтолгоос үргэлжлүүлжэ, 80 гаран һуурин газрыг, тэдэнэ дунда КАНАВА, ЗВОНЕЦ, СТАРЫЙ ДОВСК, КЛЕТИЩЕ, ПЕТРАВИЧИ, ХИЗОВО, БЕРЕСОВЕЦ, МЕРКУЛОВИЧИ, ГОЛОВАЧИ, ЛОЗОВ, НЕГОВКА, БРОНИЦА, ЗАБАБЬЕ, ГУБИЧИ, ДЕДОВ КУРГАН, НЕСОВЕН, НИКОЛАЕВ гэдэг томо һуурин газарнууды эзэлэб.

ПРИПЯТЬ мүнүнэй адг багта манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дамбажа, НИЖНИЙ МЛЫНОК, ЗАВОЙТЬ СМОЛЕГОВ, БУДА, БУДКИ, ГОЛОВЧИЦЫ, ГРУШЕВКА, АНТОНОВ гэдэг һуурин газарнууды эзэлэб.

ЧЕРКАССЫН ороһондо манай сэрэгүүд дайсанай ябан сэрэгүүд ба танкпуудай контратактые сүхариолан сохижо, дайсанни амиды хүсэн ба техникынь талаар өхэ гээлтэдэ оруулан байна.

КРЕМЕНЧУГНАА баруун-урдуур манай сэрэгүүд дайсанай сэрэгүүдтэ ба контратактые нуга даража, тэрэнэ хамгаалгын СКОБИЕВКА, РЕВОВКА, ЗОЛАТАРЕВКА, СЕРЕБРЯНАЯ, ФЕДОРКИ, ДМИТРОВКА, ПРОТООПОВКА гэдэг өхээр бүхэжүүлэгдэнэ түшэг тулгуурин пунктнууды эзэлэб.

Фронтны бусад участогууд дээрэ тагнуул ба артиллерийско-минометноу буудалдан болобо.

Декабрин 1-ей туршада манай сэрэгүүд бүхэ фронтнууд дээрэ 71 немецкэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 23 самолет унагаагдаа.

Гомельскоу баруун-хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай сэрэгүүдтэй хэдэн үзэжэ хяа сохижо, довтолгоо үргэлжлүүлжэ зуураа 80 гаран һуурин газрыг эзэлэб. 1.500 гаран немецкэ солдат ба офицер үгы хэглэһэн, дайсанай 26 танк ба 2 хуягта машина гэмтээгдэнэ ба галдаһан байгаа. Томо калибрын 25 миллиметр, һомо хэрэгсэлтэй томо складууд ба бусад трифэй буялагдан абтаа. Плендэ абтан хунууд байн. Ондло нэгэ участок дээрэ советскэ артиллеристнууд дайсанай байһан газар тээшэ хүсэтэ буудалга хэжэ, амиды хүсэн ба техникынь талаар немецүүды өхэ гээлтэдэ оруулаб.

Припять мүнүнэй адг багта Н-скэ соединениин частьнууд дайсанай контратактые сүхариос сохижо, урагшаа дамбажа зуура хэдэн һуурин газарнууды эзэлэб. Немецүүд советскэ частьнуудта сохигдохсо хамгаалгыгаа позицинууды орхижо баатай болоо Манай боецүүд багальон шахуу гитлеровецүүды үгы хэжэ. 5 танк ба 3 хуягта машина гэмтээһэн байна.

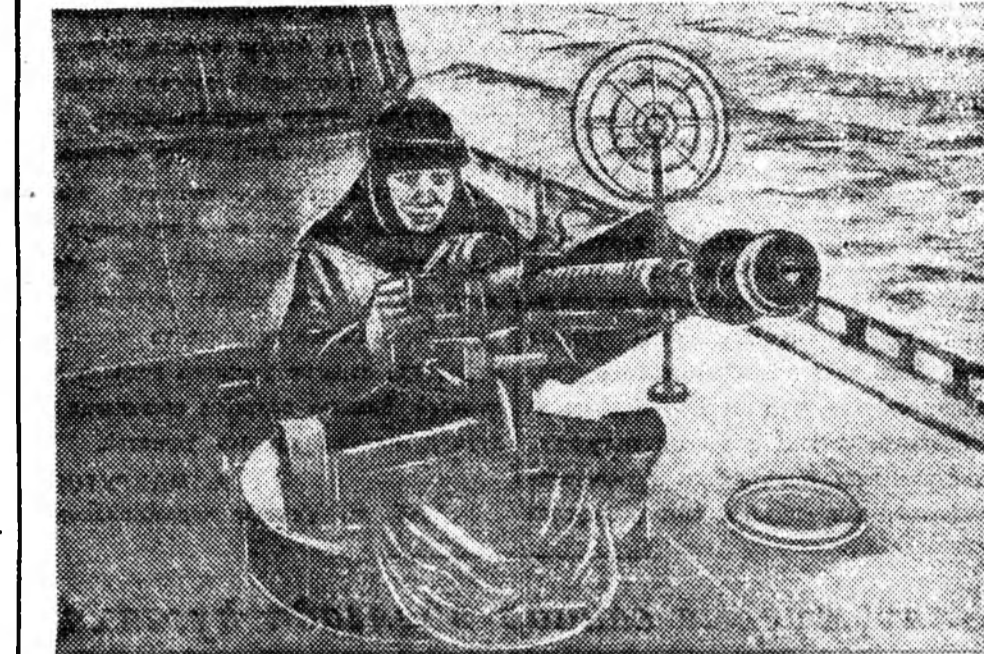
Черкассин ороһондо манай сэрэгүүд дайсанай ябан сэрэгүүд ба танкпуудай контратактые сүхариос сохиб. Тэндэ немецүүд томо хүсүүды татан асарал, өхэ гээлтэдэ орохоо тохотгойгөөр байлдаанда оруулаг байгаа. Н-скэ соединениин частьнууд дайсанай контратактые сүхариолан сохижо, 24 немецкэ танк галдаһан ба гэмтэһэн байна. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай 1.000 гаран үхээр үлөө. Зенитнэ артиллерийн буудалгаар 8 немецкэ самолет унагаагдаа.

Кременчугнаа баруун-урдуур Н-скэ соединениин частьнууд дайсанай сэрэгүүдтэй мөхөжэ тулуурын өхөөр бүхэжүүлэгдэнэ хэдэн пунктны эзэлэб. Бандуровка гэжэ һуурин газарай оронто советскэ боецүүд немецүүдтэ 27 танк, 25 хуягта транспортер ба бусад трифэй буялагдан абтаа. Ондло нэгэ участок дээрэ манай сэрэгүүд дайсанай ябан сэрэгүүдтэй автомашины колонны үгы хэжэ байгаа. 400 гаран гитлеровецүүд алагдаһан ба шархатаһан байна. Горьтойхон олон хунууд плендэ абтаа. 7-ей хуу, 36 плендег, танк Чувалка II буу, олж аманжало, аэриат ба сэрэгэй элдэб зөөри буялагдан абтаа.

Хара далай флотой автан дайсанай 2.000 тоноу уна турхэ хэмжээтэй транспортны, нэгэ боксер ба 3 самоходно баржа, тэрэ тоодо автомашинууды өшөөн нэгэ баржа ба танкпууды өшөөн баһа нэгэ баржа шэнгээһэн байна. Тэрэнэнэ галдаша 2 немецкэ транспорт ба 5 самоходно баржа гэмтээгдэб.

Полесскэ областини ягэ райондо ябуулаа хэжэ байһан партизанска отряд фронтны лини ошожо ябан немецкэ сэрэгтэй 3 эшелонны хоер үдэрэй туршада хөжүү худар халиан унагаагаа. 2 паровоз 7 классна, вагон, һомо хэрэгсэлтэй 5 вагон ба өхэ бууруудтай хэдэн платформ үгы хэжэб. Тус отрядтай партизанууд танк буудаха бутууар дайсанай хэдэн поезды буудалһан байна. Жарсаалһаа 6 паровоз гаргагдажа, эшелонууды үдэжэ хэжэ ябан 128 гитлеровец алагдаһан ба шархатаһан байгаа.

Айхбар шанта байлдаануудта Улан Армий болбол дайсанай амиды хүсэн ба техникынь хяа бэл сохино. Плендэ абта-

ХОЙТО ФЛОТ:
Ленинцэй өмнөөр шагналдан ахалагша лейтенант Александр Осипович Табалинай командадаг пропеллер катер илапта туйлаһан байха юм. Катерий далайра кожда дайсанай 17 мянган тоно ашаа түмээрше Биренцова далай оо шэнгээгээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пулемтигуудай отделение командир, Улан Одоной эдөөнор шагналдан хоёрдох тийтэй старшина В. С. Иванов пулеметий сажууда байна.
Б. Козырянай фото (ТАСС-эй фотокоринко).

ЧҮХЭР СТАЛИНАЙ УРЯАЕ ХҮНДЭТЭЙГӨӨР ХАРИУЛАЯ!

Ново-Брянска МТС-хид хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ

Нүхэр Сталинай элдхэлэй харюуда Ново-Брянска МТС-эй коллектив екабрин 1 хүртэр 11 трактор заһабарилда гэжэ нэгэн дуугаар тогтоһон байла. Тэрэнһээ хойшо вождингөө сөсэмэргэ үгүүдээр зоригжоһон трактористнууд, комбайнернууд, токарнууд ба бусад хүдэмэлтэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, стахановска ажалай үлгэр жэшээ харуулаб.

Декабрин 1-дэ тэндэхид 11 трактора дутуу дундгүйгөөр заһабарилжа бэлэн болгоо. Тэрэнһээ гадна 12 культэ өмөөр, 9 саякэ, 6 анзалан сүм заһабарилдаг.

Илангая трактористнууд ба токарнууд

Нүхэр Сталинай элдхэлэй харюуда Ново-Брянска МТС-эй коллектив екабрин 1 хүртэр 11 трактор заһабарилда гэжэ нэгэн дуугаар тогтоһон байла. Тэрэнһээ хойшо вождингөө сөсэмэргэ үгүүдээр зоригжоһон трактористнууд, комбайнернууд, токарнууд ба бусад хүдэмэлтэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, стахановска ажалай үлгэр жэшээ харуулаб.

Декабрин 1-дэ тэндэхид 11 трактора дутуу дундгүйгөөр заһабарилжа бэлэн болгоо. Тэрэнһээ гадна 12 культэ өмөөр, 9 саякэ, 6 анзалан сүм заһабарилдаг.

Илангая трактористнууд ба токарнууд

Нүхэр Сталинай элдхэлэй харюуда Ново-Брянска МТС-эй коллектив екабрин 1 хүртэр 11 трактор заһабарилда гэжэ нэгэн дуугаар тогтоһон байла. Тэрэнһээ хойшо вождингөө сөсэмэргэ үгүүдээр зоригжоһон трактористнууд, комбайнернууд, токарнууд ба бусад хүдэмэлтэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, стахановска ажалай үлгэр жэшээ харуулаб.

Декабрин 1-дэ тэндэхид 11 трактора дутуу дундгүйгөөр заһабарилжа бэлэн болгоо. Тэрэнһээ гадна 12 культэ өмөөр, 9 саякэ, 6 анзалан сүм заһабарилдаг.

Илангая трактористнууд ба токарнууд

Нүхэр Сталинай элдхэлэй харюуда Ново-Брянска МТС-эй коллектив екабрин 1 хүртэр 11 трактор заһабарилда гэжэ нэгэн дуугаар тогтоһон байла. Тэрэнһээ хойшо вождингөө сөсэмэргэ үгүүдээр зоригжоһон трактористнууд, комбайнернууд, токарнууд ба бусад хүдэмэлтэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, стахановска ажалай үлгэр жэшээ харуулаб.

Улаан Армиды күлэтүчнэ хүдэлжэһи хэзэгэй түлөө хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаба

Москвагай искусствын хүдэмэлтэдэшэ институты элдхитэй сүтлэг дээрэ искусствын хэрэгтэ эрхилжэ комитет ба профессор ЦК-ий Хүдэлэлэй грамотанууд барюулагдаба. Грамотанууд Эсэгэ ороноо амжалтын агууехэ дайнай үедэ Улаан Армийн, Улан-Сэрэгэй Флоты ба НКВД-ийн сэрэгэй частьнуудта культурно-шефска хүдэмэлтэд элдхитэйгээр хабаалһанай түлөө искусствын мастернуудта барюулагдаа.

Шефска хүдэмэлтэд эрхын һайнаар ябууланай түлөө Оборонны Архадэ Комиссариатай дамжуулан Улаан Армийн мастернуудта барюулагдаа.

Москвада үтгөөр шийдэхэдэ. (ТАСС)

Хэлэһэн үгэдөө хүрэбэд

Нүхэр Сталинай элдхэлэй дуулаа байлада «Впердэ» колхозой (Кяхта) нингэ шалхонтууд өөһэнхөө кампын сүлжэ дээрэ нигэжэ нэгэн дуугаар тогтоһон байгаа гэбэл: гүрэнгэ таряа тушаалаа болзорһоо урдшалан гүйсэд дүүргэжэ. Мал үгэхэ түсэбөө табан хошуу малаар сүм гүйсэдхэхэ ба хүдөө-ажалын бусад кампанияны ялта сэрэгээр дүүргэжэ. Мүнөөдэрэй байдал дээрэнэ болоходо тус колхоз мал үгэхэ түсэбөө дүүргэжэ.

Талын корабль жолоодошодой агшээ

Комбайнер нүхэр Ринчин Очиров энэ намарай таряа хуряалга ба сонилгын үедэ Хардулска сомоной «Большевик» колхоздо хүдэмэлтэриин юм. Тийхээ нүхэр Очиров сезон соогоо 167 гектар газарай таряа хадажа 181 килограмм шэнгэн тоһо алмаһан байна. Тусхай комиссиян гаржа шалгахда тэрэнэй хэдэн таряалан шанарингаа талаар һайнда тодорһон юм.

Эгээ мүнөө нүхэр Лобанов комбайннгаа заһабарилда дээрэ үдэрэйгөө даалгабаринэ 110—120 процент хүртэр дүүргэжэ. Баһа комбайнер нүхэр Пурбо Гарчаев гэгшэ 350 га таряа хадажа 250 килограмм шэнгэн тоһо алмаһан түрүү хүнүдэй нэгэнинь болоно. Тэрэ мүнөө машина зэбсэгтэйгээр заһабарилда даалгабаряа үдэр бүхэндэ 110 процент гүйсэдхэдэг байха юм.

Мүн тэршэлэн комбайнер нүхэр Михаил

Түрүү колхозой жэшээ

Бүхэ тарялаараа Заганай сомоной «КИМ» колхозы хүсэжэ үндэр баян урса хуряалан колхоз Бицурин аймаг соо үсөөхэн байха юм. Тус колхоз хүдөө-ажалын продуктууды гүрэнгэ тушаалаа гүйсэдхэжэ байна. Улаан Армийн фондо, натуротулбэриэдэ ба уялгата ёһоной бэлдэхэдэ тушаалантага хемта түсэбэй өһоор 2948 центнер шалхал таряа гүрэнгэ тушаажа нэн түрүүшынгээ уялгы аруунаар дүүргэб. Тэрэнһээ гадна зарим колхозуудта социалистическэ тушаламжа хүргэхэ явдалы үүсэжэ, Мало-Куналейн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 600 центнер таряа үгэб. Мүнөө «КИМ» колхоз өрхэ жэлэй хабарай таряалда эрхын һайнаар бэлдэхэ ажалыг түрүүжэ түрүүлжэ, агууехэ вождингөө үрлэдэ эрхилжэ харюусажа байха юм. Шэлэй заводон коллективийд туйлаһан амжалтаараа һангалса амангуй, шалхонтууды туйлаһан лабтай.

М. РИНЧИНОВА.

